

Referat Oppdretterforum 25 mars 23, Comfort Hotel Runway - 2060 Gardermoen.

Tilstede: 3 representanter fra avlsråd, 6 oppdrettere og 1 observatør uten stemmerett.

- Gjennomgang av retningslinjer for avl og formidling av valper i forhold til utkast av forskrift om avl av hund.

Her ble vi enige om at endring høst 2021 og etter OF 2022 skulle inn under nåværende retningslinjer som ligger på web under avlsråd. Endring / gjennomgang nåværende retningslinjer utsettes blant annet for å få bedre oversikt over ny forskrift om avl.

- Oppfølging av fremdriftsplan til NKK ang forskrift om avl av hund.

Avlsrådet skal følge opp ny forskrift og hensynstar nye punkter i forskriften i våre dokumenter vedrørende avl.

- Øyelysning

Også i år del sponser NBFK øyelysning alle steder i landet for medlemmer som oppfyller kriteriene.

Det planlegges øyelysning i forbindelse med rasespesial på Vestby hyttepark lørdag 17 juni 2023.

- Webseminar: øyelidelser.

Avlsrådet skal få gjennomført WEB seminar i løpet av 2023. Vi vil komme tilbake med dato to tid.

- Dommerkonferanse:

Våre to spesialdommere: Bente Harlem og Tanja Hulsund kan lede dommerkonferansen. Avlsrådet kommer tilbake med sted, dato og tid. Det var kun 3 dommere som møtte sist det ble gjennomført, evt samarbeide med annen raseklubb?

- Valpepris: uendret. Kr 20 000.-.

Valg på medlem: *Leif Normann Eriksen*

Valg på medlem: *Tone Borge*

Valg på varamedlem: *Marianne Ono Njøten*

Avlsrådet består således av

Leder: Wenche Kjellbakken

Medlem: Leif Normann Eriksen

Medlem: Bente Harlem

Medlem: Tone Borge

Varamedlem: Marianne Ono Njøten

Sak 1 og sak 4 til oppdretterforum. Kryssing av varianter av Belgisk Fårehund. Endring av regelverk for kryssparringer // Kryssparring.

Sak 1 og Sak 4 blir slått sammen grunnet sakenes innhold.

Her ble det som på OF 22 en fin diskusjon der kunnskap, genetikk og en oppdretters ansvar er viktig og grunnleggende. Enighet om at alle oppdrettere bør holde seg oppdatert på RAS – både i forhold til mentalitet, helse og utseende.

Diskusjon om avls seminar i regi av NBFK / om NBFK bør gi økonomisk støtte til gjennomført NKK oppdretterskole – pr nå er ikke dette mulig. Oppdretterne oppfordres til å holde seg oppdatert innen genetikk/avl – NKK oppdretterskole arrangeres jevnlig i hele Norge.

Det ble tatt en gjennomgang av retningslinjer for avl og valpeformidling pr. 25 mars ang. kryssparring i NBFK på GF og OF da ikke alle var oppdatert.

Fra NBFK's retningslinjer for avl og valpeformidling: Anbefalinger - • Ved kryssparring skal innavlsgraden være 0% • Avkom etter kryssparring bør DNA testes for farge før de benyttes i avl.

Avlsråd 5 oktober 21: Under sak Valpeformidling foreslår avlsråd: • Alle innsendte kull skal stå til formidling.

Oppdretterforum 26 mars 22: • Avkom av kryssparring bør parres mot egen variant i tre generasjoner. Avkom etter kryssparring bør DNA-testes før den går videre i avl.

Forslag om at retningslinjer avl kryssparringer burde ligge i eget innlegg på hjemmeside, samt forslag om å endre nåværende anbefalinger til krav vedrørende kryssparringer overføres avlsråd.

Sak 2 til oppdretterforum – avl av malinois

Det er i dag 1 variant av rasen; Malinois og spesifikt bruks Malinois som blir avlet kun på egenskaper, drifter og ikke etter rasestandarden. Vi finner noe av det samme i de tre andre variantene også, men ikke så stor utbredelse. Avlsrådet får som oppgave å redegjøre for dette, samt for å få hundeeiere og oppdrettere til å innse at det er viktig å ta vare på rasen belgisk fårehund i sin helhet og ikke bare for (bruks)egenskaper. Se også sak 1 og 4 til oppdretterforum.

Sak 3 til oppdretterforum – Måling av belgere

Avlsrådet sender henvendelse til NKK og referer til søknad om måling av rasen. Målingen av hundene ble stoppet grunnet Covid 19 og skal følges opp.

Sak 5 til oppdretterforum - Krav om at følgende arvelige tilstander/diagnoser utredes og registreres på dogweb på alle Belgiske Fårehunder: Spondylose, LTV og OCD.

Overføres avlsråd.

Enighet om at åpenhet er bra. Vi er heldige som har en generelt frisk rase – derfor er det få gentester tilgjengelig i forhold til antatt arvelige tilstander. Ut fra info gitt på OF under denne saken kan det virke som at det er mørketall ifht utbredelse – dette følges opp av avlsråd. Avlsråd må ha konkrete tall å vise til om det skal sendes inn krav til NKK sunnhetsutvalg om registrere helse opplysninger ifht lidelser som er utbredt hos rasen. Vi bør få bedre oversikt over arvegang.

Det er gjort forskning som viser at røntger man hunden ved 1 års alder og hunden da har spondylose er dette arvelig betinget. Er hunden fri ved 1 års alder og seinere får spondylose er det ytre påvirkninger og alder som forårsaker dette. Her ønsker ett av avlsrådmedlemmene at det ikke skal tas med i referat på grunn av at hen mener at det ikke finnes forskning som tilsier dette og det ble ikke lagt frem dokumentasjon på oppdretterforum.

I forhold til LTV avventer vi resultater av forskning som pågår i Norge – og forsøker å få bedre oversikt over om dette er noe som er utbredt hos Belgisk Fårehund i Norge.

Info om selvrapporterte tilfeller Spondylose / LTV / OCD fra helseundersøkelse 2019 lagt frem.

**LTV – ikke rapportert.*

**Klinisk diagnose NKK dogweb – kun 1 Belgisk fårehund ligger inne med klinisk diagnose (OCD).*

**Malinois (snitt 4.4 år gammel)*

Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk) 1 stk (0.8%)

Spondylose, forkalkninger i ryggen 5 stk (3.85%)

**Tervueren (snitt 5 år gammel)*

Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk) 2 stk (0.51%)

Spondylose, forkalkninger i ryggen 11 stk (2.8%)

**Groenendael (snitt 5.7 år gammel)*

Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk) 1 stk (0.85%)

Spondylose, forkalkninger i ryggen 4 stk (1.7%)

Referent: Leif Normann Eriksen den 26.03.2023. Godkjent av avlsråd 14.04.2023.

Vedlegg Agenda oppdretterforum 2023

Innkalling til Oppdretterforum NBFK 25.03.2023 kl 13:00.

Sted: Comfort Hotel Runway, Hans Gaardersvei, 2060 Gardermoen.

Agenda:

- Gjennomgang av retningslinjer for avl og formidling av valper i forhold til utkast av forskrift om avl av hund.
- Oppfølging av fremdriftsplan til NKK ang forskrift om avl av hund.
- Øyelysning i forbindelse med rasespesial på Vestby hyttepark lørdag 17 juni 2023. Kriterier for sponing (1000 .- kr pr hund) av øyelysning: Eier, betalt medlemskap i NBFK. Hunden må være fylt 3 år. Kvittering sendes nestleder for refusjon.
- Webseminar: øyelidelser.
- Dommerkonferanse: Det er pr dags dato ikke avsatt dato for dommerkonferanse for året 2023/24. Men det er i dag 2 norske spesial/rasedommere på vår rase, ønskelig at det er dem som avholder konferansen.
- Valpepris: uendret. Kr 20 000.-.
- Valg på medlem, 1 år (avlsrådet).
- Valg av varamedlem, 1 år (avlsrådet)

Sak 1 til Oppdretterforum.

Kryssing av varianter av Belgisk Fårehund.

Endring av regelverk for kryssparringer: Dette er forslag for diskusjon på OF. Belgisk fårehund er én rase med fire varianter. Alle variantene har samme rasestandard, med unntak av pelsens struktur og farge.

I 2009 vedtok NKKs Hovedstyre, etter søknad fra NBFK, at det kunne gis dispensasjon til kryssing av varianter av rasen belgisk fårehund, etter forhåndsgodkjenning av Norsk Belgisk Fårehund Klubb (NBFK). Det var den gang et krav fra rasens hjemland at raseklubben i det enkelte land måtte godkjenne slike kryssparringer for at valpene kunne registreres. Klubbens begrunnelse for søknaden i 2009 var at paring mellom variantene ville gjøre

det lettere å få:

- I hovedsak en bredere avlsbase.
- Rette på feil og mangler på eksteriøret.
- Rette på feil og mangler på det mentale.

I Milano 2015 vedtok FCI General Assembly FCI General and breed specific guidelines about crosses of breeds and breed varieties. Det er nå opp til de nasjonale kennelklubbene selv å bestemme hvorvidt varianter oppført på FCI sin liste kan krysses, uten at rasens hjemland må forespørres. Det har derfor vært behov for å forenkle og modernisere reglene for kryssparring, også for de belgiske fårehundene.

Det er NKKs ønske at det skal være opp til raseklubbene om de ønsker å åpne for kryssing mellom varianter eller ikke. Ingen raseklubb får lenger mulighet til å kreve forhåndsgodkjenning av enkeltparinger ved krysning av varianter som står FCI sin liste, for at valpene skal kunne registreres i NKK.

I overensstemmelse med HS-vedtak 7/16 kan det ikke stilles krav til deltagelse eller godkjent resultat på prøver eller konkurranser (inkl. utstilling) for foreldredyr for at valpene skal registreres i NKK. Dette er selvsagt ikke til hinder for at man kan ha slike krav på klubbnivå, for eksempel for formidling av valper gjennom klubben og lignende.

Gjennom god dialog samarbeid har NBFK og NKKs administrasjon kommet frem til nye, bedre og enklere regler for kryssing mellom de ulike variantene. NBFK har vært helt klar på at reglene utformes slik at det er minimal risiko for at det fødes valper med feil farge/pels i forhold til rasens standard. Det er årsaken til at det ikke åpnes for at alle variantene kan krysses med hverandre – spesifikt Malinois X Groenendael, Langhår X Lakenois.

Vi viser samtidig til NBFK's retningslinjer for avl og valpeformidling. Regler for kryssing av varianter av belgisk fårehund
(tatt fra NBFK sin hjemmeside).

Følgende kryssparringer tillates:

- Groenendael X Tervueren
- Tervueren X Malinois
- Malinois X Lakenois

Valper født i kryssparringskull registreres som den variant de tilhører eksteriørt mtp. farge, lengde og struktur på pels.

Det er krav om kjent HD-status hos foreldredyr for registrering av valper (innført for alle varianter av belgisk fårehund i 1992).

Så lenge de ovennevnte krav, samt NKKs øvrige krav for registrering av valper (inkludert NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett) er oppfylt, er det ikke

nødvendig å sende inn søknad i forkant av paring.

Fra søknad til i dag

Når undertegnede sendte søknaden til NKK for å få tillatelse til kryssparringer var de i hovedsak for å få en bredere avlsbase, men også for å forbedre eksteriøret og mentalitet. Avlsbasen har ikke bedret seg noe vesentlig siden 2009, selv om noen oppdrettere har vært dyktige på å kjøre ren utavl ved kryssparringer. Mentalitet har vi ikke sett noen vesentlig endring.

Eksteriøret; hvis vi ser kun på type så er det fremgang, men når det gjelder pelskvalitet og farge så har det blitt verre.

Noen Groenendael har fått gråfarger i pelsen, noen Tervueren har blitt misfarget med nærmest lilla farger.

For lang pels på Malinois og ikke korrekt struktur på Lakenois.

Derfor er det etter avlsrådet syn viktig at vi gjeninnfører regelen om at avkom fra kryssparringer skal parres med samme variant som seg selv i tre generasjoner for å beholde korrekt farge og struktur.

Dagens regler for kryssparringer som beskrevet tidligere er tilnærmet unyttige. Fri for HD, samt NKKs øvrige krav for registrering inkludert NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett. Da kan man kryssparre og det er ikke nødvendig å sende inn søknad i forkant.

Vi burde i det minste få med de få kravene som er i NBFK's retningslinjer for avl og valpeformidling. Jeg vet at jeg setter dette på spissen, men leser man kun regler for kryssparring så er det ikke mer som står.

Kryssparring kan så absolutt gagne rasen hvis det blir gjort på en gjennomtenkt måte og oppdrettere ser langt fremover i tid for hva de ønsker å oppnå. Det er fordeler og ulemper med det meste vi holder på med og også vedrørende kryssparringer. Derfor er det viktig å veie ulempene opp mot fordelene.

For avlsrådet
Leif N. Eriksen

Sak 2 til oppdretterforum – avl av malinois

Den belgiske fårehundens 4 varianter har en rasestandard oppdrettere skal arbeide etter. I forbindelse med dette har alle NKK's raseklubber utarbeidet RAS som en del av avlsprogrammet.

Når det gjelder variantene – så nær som malinois – vil vi påstå at oppdrettere

følger rasens standard. Det ser man på premierte hunder i utstilling. En utstilling er ett redskap som kan brukes som kvalitet på avl som er gjort. Men – når det kommer til oppdrettere av malinois er rasestandarden, (om de vet at det finnes en standard) overhodet ikke opptatt av dette. Man finner malinois i alle fasonger, eksteriør og farger, fra over-muskuløse 45 kg's «pit-bull» lignende hunder til hunder som er opp mot 70 cm. De fleste malinois fra brukslinjer har heller ikke korrekt pels med under og overlag.

I forbindelse med det nye avlsprogrammet til NKK foreslår vi at Nbfk's avlsråd og styre i samhandling med oppdretterne prøver å forandre forståelsen av viktigheten med å beholde eksteriøret til rasen. Dette ved kanskje å sette høyere krav til fremtidig avl av malinois.

Når det gjelder mentalitet så er oppdrettere av bruksmalinois opptatt av at hunden ikke skal være for "veik" ei heller for "eksplosiv". Hva skjer med disse eksemplarene? Blir de avlivet i ung alder? Finnes det her store mørketall man ikke vet om?

Mentaliteten sier også rasestandarden noe om. Og heller ikke her blir den fulgt av en del oppdrettere.

Til slutt vil vi minne om at malinois nesten ble satt på listen for ulovlige raser for noen år siden, og har ett par ganger i ettertid vært foreslått som ulovlig. Man skal da vite at om dette noen gang skulle skje, kan man ikke ta en variant å gjøre ulovlig med dagens kryssparringspolitikk og resultatet kan i verste fall bli at hele den belgiske fårehunden med dens 4 varianter blir forbudt i Norge. Man skal heve rasen opp mot en rasestandard – ikke senke standarden til å passe rasen.

Vi ønsker at Nbfk's avlsråd ser på denne problematikken og arbeider videre med dette.

Alyn Hunsbedt Johansen, kennel Kvina og Wenche Kjellbakken, kennel Liberline.

(Begge oppdrettere av malinois).

Sak 3 til oppdretterforum – Måling av belgere

Det ble vedtatt at den belgiske fårehunden skulle måles på utstilling, men ble avbrutt pga corona.

Blir dette tatt opp igjen og event hvor lenge skal dette vare?

Alyn Hunsbedt Johansen, kennel Kvina

Sak 4 til oppdretterforum -Kryssparring

Etter at NKK åpnet for kryssparring har oppdrettere i Norge kryssparret over en lav sko.

Man finner også hunder fra kryssparring brukt i ny kryssparring.

Tidligere var det en regel at man på avkom fra kryssparringen skulle holde seg til samme variant de 3 neste generasjoner. Denne regelen har forsvunnet.

For å holde variantene separat burde avlsrådet se på om denne regelen burde innføres igjen.

Avlsrådet burde også gjøre seg opp en mening om sorte Malinois som blir registrert inn i Norge som Groenendael.

Alyn Hunsbedt Johansen

Sak 5 til oppdretterforum-

Krav om at følgende arvelige tilstander/diagnoser utredes og registreres på dogweb på alle Belgiske Fårehunder:

SPONDYLOSE – Slitasjeforandringer/artrose i overgangen mellom virvellegemet og mellomvirvelskivene i ryggstøylen, med påfølgende forkalkninger av leddflatenes kanter. Smertefullt for hunden. Lidelsen kommer oftest hos eldre hunder, men kan også forekomme hos yngre hunder som belastes hardt. Symptomer er stivhet i ryggen, uspesifikke smerter og halthet/bevegelsesforstyrrelser.

Det tas røntgen av ryggen samtidig som den røntges for HD/AD. Hunder med Spondylose bør ikke avles på.

LTV – Lumbosacral transitional vertebra, overgangsvirvel, en medfødt defekt av ryggvirvler i korsryggen (L6, L7, S1). LTV er en arvelig lidelse og hunder med LTV bør ikke brukes i avl. Hunder med LTV har ca 8 ganger større sjanse for å utvikle Cauda Equina (Lumbosacral syndrom). Dette er en sykdom som kjennetegnes av smerter i ryggen og nedsatt funksjon i bakparten. Årsaken er at det blir for liten plass mellom ryggvirvlene slik at nervene fra ryggmargen kommer i klem. Hunden kan få problemer med smerter i ryggen, problemer med å bevege bakbeina normalt og/eller problemer med å holde på urin/avføring.

LTV oppdages ved HD-røntgen av hunden. Det medfølger egen informasjon fra NKK om lidelsen når resultatet av avlesningen sendes eier. Ber om at Avlsrådet finner ut retningslinjer for videre avlskriterier vedr grader på LTV.

OCD – Osteochondrose, sykdom/degenerative forstyrrelser i dannelsen av leddbrusken som kan føre til smerter og forkalkninger. OCD kan forekomme i albue som en del av AD/AA-syndromet og/eller i skulder, hase og kneledd. Her bør veterinærer melde inn når hunden kommer inn med halthet, og diagnosen er klar. Hunder med OCD bør ikke avles på.

I all avl er åpenhet om helse viktig, spesielt med tanke på arvelige lidelser. Det er bedre å vite, slik at man ikke dobler en lidelse, alle ønsker seg friske hunder.

Unni Lilleskjæret

Avlsrådet 13.03.2023.

Wenche Kjellbakken / Styremedlem avl.